

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

30 januari 2006

ONTWERP VAN DECREET

**tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat,
de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap,
het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest,
de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie
inzake de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans,
de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Chokri Mahassine, Dany
Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy
Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer
Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester,
Sven Gatz;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Jan Roegiers, André
Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

662 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel ...	4
2. Algemene bespreking	5
3. Artikelsgewijze bespreking, stemming en eindstemming	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media besprak op 19 januari 2006 het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind.

1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

De *minister* heeft in de korte periode dat hij coördinerend minister voor Kinderrechten is, kunnen vaststellen dat de coördinatie van internationale verplichtingen en engagementen op federaal niveau weinig vlot verloopt.

Een voorbeeld hiervan is het dossier van het samenwerkingsakkoord van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind. Het goedkeuringsdecreet daarvan ligt vandaag voor, maar de oprichting van een Nationale Commissie werd reeds gevraagd bij de aanbevelingen die het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind formuleerde bij de Belgische rapporten in 1995. Het comité herhaalde deze aanbeveling in 2002.

De oprichting van deze commissie is zeer belangrijk. De deelstaten moeten immers permanent afspraken maken met de federale overheid over de uitvoering van internationale engagementen met betrekking tot kinderrechten. De comprehensiviteit van het Kinderrechtenverdrag heeft tot gevolg dat alle beleidsniveaus verantwoordelijkheid dragen. Vlaanderen beschikt over veel expertise. De opvolging en uitvoering van internationale engagementen inzake kinderrechten mogen niet aan de federale overheid worden overgelaten.

De commissie heeft als eerste opdracht om een vijfjaarlijks verslag op te stellen over de uitvoering van het Kinderrechtenverdrag door België. Het eerstvolgende Belgische verslag wordt volgens de minister verwacht tegen 2007. De commissie verzorgt de coördinatie van het vijfjaarlijkse verslag op basis van de door de verschillende regeringen bezorgde bijdragen. Dit moet in de drie landstalen gebeuren. De commissie moet zorgen voor de dataverzameling en moet de

gegevensuitwisseling tussen de overheden met betrekking tot kinderrechten bevorderen. De commissie kan in dit verband ook niet-bindende aanbevelingen doen aan de overheden over de uitvoering van aanbevelingen van het comité.

De Nationale Commissie zal voorts de werkzaamheden met betrekking tot andere documenten coördineren en opvolgen, bijvoorbeeld in het kader van het nationaal actieplan voor kinderen, telkens ten behoeve van internationale instanties. De commissie kan ook niet-bindende aanbevelingen doen over internationale verdragen en protocollen die invloed hebben op de rechten van het kind. Op vraag van de Vlaamse Regering werd in het samenwerkingsakkoord uitdrukkelijk toegevoegd dat de commissie haar werkzaamheden steeds moet uitvoeren rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de verschillende overheden en met respect voor de autonomie van deze overheden.

De commissie zal de vorm van een overlegplatform aannemen, gekenmerkt door een medevertegenwoordiging van verschillende maatschappelijke geledingen, met relevantie voor de kinderrechten. Er zijn zowel stemgerechtigde leden als leden met een raadgevende stem. Alle leden worden aangewezen op grond van hun kennis en ervaring op het gebied van de rechten van de mens en de rechten van het kind. Aangezien de eindverantwoordelijkheid van het vijfjarig rapport bij de regeringen ligt, hebben zij de bevoegdheid om het goed te keuren. De leden met raadgevende stem kunnen een eventuele afwijkende mening laten opnemen in het goedkeuringsverslag.

Onder de leden met raadgevende stem zijn er de ministers en de staatssecretarissen uit de verschillende regeringen die bevoegdheden hebben met betrekking tot kinderen, maar die niet door hun regering werden aangeduid. Ook de magistratuur, de balies, de provincies, de lokale besturen, de administraties en instellingen, ngo's, UNICEF, de Kinderrechtencommissaris en de universiteiten zijn vertegenwoordigd.

Een meerwaarde van de commissie is de vertegenwoordiging van kinderen en jongeren zelf. Langs Vlaamse kant gaat het om de Vlaamse Jeugdraad en de Vlaamse Scholierenkoepel. De verschillende parlementen kunnen een waarnemer aanduiden in de commissie.

Er zal een jaarlijks werkingsbudget worden uitgetrokken van 200.000 euro. Via het samenwerkingsakkoord betaalt de federale overheid hiervan de helft.

De kosten voor huisvesting van het personeel worden betaald door de federale overheid. Vlaanderen zal 25 percent van het werkingsbudget betalen.

Bij de principiële beslissing over de horizontale subsidies kinderrechten 2006, heeft de minister gezorgd voor voldoende middelen voor de opstart van deze commissie, namelijk 50.000 euro.

De Raad van State heeft volgens de minister in zijn advies bevestigd dat het samenwerkingsakkoord pas ingaat en de bijdrage pas dient te worden betaald wanneer de laatste deelnemende entiteit het akkoord decretaal heeft goedgekeurd, en het in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

2. Algemene bespreking

- Opmerking betreffende het niet naleven van de reglementair voorziene termijnen voor het rondelen van de te behandelen stukken

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* wijst er op dat de reglementair voorziene termijnen voor het rondelen van de te behandelen stukken niet werd gerespecteerd. Ze betreurt dat het ontwerp van decreet tijdens de commissievergadering wordt rondgedeeld om onmiddellijk te worden behandeld, en vraagt om de bespreking met een week uit te stellen.

De *voorzitter* antwoordt dat er gevraagd is om het ontwerp van decreet zo snel mogelijk in de commissie te behandelen. Het ontwerp van decreet werd officieel ingediend maar nog niet gedrukt.

Minister *Bert Anciaux* stelt dat het ontwerp van decreet slechts drie artikels bevat.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* repliceert dat die artikels verwijzen naar een uitvoerig samenwerkingsakkoord.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* merkt op dat bij samenwerkingsakkoorden een specifieke procedure geldt: als er een samenwerkingsakkoord ondertekend is, wordt dat aan het parlement meegedeeld. Aan de inhoud daarvan kan het parlement echter niets meer veranderen. Het samenwerkingsakkoord kan enkel worden goedgekeurd of afgekeurd.

De heer *Jos Stassen* deelt het standpunt van mevrouw Van Steenberge. Het ontwerp van decreet is niet tij-

dig rondgedeeld en heeft zelfs nog geen stuknummer gekregen. Hij stelt echter voor om de bespreking toch aan te vatten. Het betreft immers een vrij logisch decreet waarbij hij geen toepassingsmoeilijkheden verwacht.

- Standpunt van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* stelt dat haar fractie geen bezwaar heeft tegen het samenwerkingsakkoord op zich. De werkgroep Rechten van het Kind heeft deze aangelegenheid behandeld in de Senaat. De spreker was lid van deze werkgroep. Haar fractie heeft toen uitdrukkelijk gesteld dat ze niet akkoord ging met de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, omdat de bevoegdheden geheel moeten worden overgedragen naar de gemeenschappen. Spreker geeft aan dat vooral de Franstaligen hebben aangedrongen op de oprichting van een Nationale Commissie. Het Vlaams Belang ijvert echter voor de volledige overheveling van de bevoegdheden in verband met de rechten van het kind naar de gemeenschappen.

Het Vlaams Belang wenst dat alles in het werk gesteld wordt om de rechten van het kind te vrijwaren. Het is dan ook geen tegenstander van het akkoord op zich. Om principiële redenen zal het Vlaams Belang zich echter onthouden. Het samenwerkingsakkoord stelt immers de oprichting van de Nationale Commissie voorop.

- Standpunt van mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* stelt dat haar fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Dat moet zo spoedig mogelijk gebeuren. Spreker is echter een koele minnaar van samenwerkingsakkoorden. Bij samenwerkingsakkoorden staat het parlement steeds voor een stuk bevoegdheden af.

In dit geval is dat echter minder uitgesproken, gelet op de specifieke samenstelling van de commissie. Meestal bestaat dit soort van commissies in het kader van een samenwerkingsakkoord voornamelijk uit vertegenwoordigers van de regeringen. Het parlementaire debat wordt daardoor voor een stuk gefnuikt.

Spreker wijst erop dat wat nu voorligt al heel wat beter is dan de zogenaamde Nationale Commissie die in 1996 was opgericht in het kader van een interministeriële conferentie. Deze commissie bestond uitsluitend uit vertegenwoordigers van de regeringen.

Wat is de ontstaansgeschiedenis van het voorliggende ontwerp? In 1999 heeft het Overlegcomité beslist om een Interministeriële Conferentie Kind en Jeugd in het leven te roepen. Een werkgroep binnen deze conferentie is beginnen na te denken over een samenwerkingsakkoord. Hier ligt de oorsprong van wat nu voorligt. Ten tweede kan gewezen worden op de rol van het Comité voor de Rechten van het Kind, dat België heeft voorgesteld om een Nationale Commissie op te richten. Ook in het Vlaams actieplan dat in april 2004 werd goedgekeurd, werd gepleit voor de oprichting van een dergelijke commissie.

Mevrouw Merckx-Van Goey vraagt of het ontwerp van samenwerkingsakkoord dat thans voorligt, goedgekeurd is door de Interministeriële Conferentie Kind en Jeugd, en wie de werkzaamheden van de Nationale Commissie beoordeelt. In vergelijkbare situaties, zoals bijvoorbeeld in de sector van het Leefmilieu, gebeurt de politieke goedkeuring steeds door de respectieve regeringen.

Minister Bert Anciaux repliceert dat enkel deze werkwijze garandeert dat er controle mogelijk is door het parlement.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zou het logisch vinden dat de uiteindelijke politieke goedkeuring door de Interministeriële Conferentie zou worden gegeven. Ze vraagt of deze conferentie nog samenkomt. Hoe dikwijls? Wie is voorzitter? Waar worden de documenten van deze conferentie bekend gemaakt?

De spreker kan zich vinden in de taakomschrijving van de Nationale Commissie die in het ontwerp wordt voorgesteld. Het klopt dat een paragraaf moet worden toegevoegd die bepaalt dat rekening moet worden gehouden met de respectieve bevoegdheden van de verschillende betrokken overheden, en met respect van deze overheden. De spreker vraagt hoe erover zal worden gewaakt dat deze paragraaf wordt nageleefd. Wie zal beslissen in geval van onenigheid? Zal er bij onenigheid hierover helemaal geen akkoord zijn? Mevrouw Merckx-Van Goey pleit er niet voor dat de minister het samenwerkingsakkoord heronderhandelt en naast de Nationale Commissie een arbitrage inschrijft: heel vaak verkleint daardoor immers de flexibiliteit en bewegingsruimte. Ze wil enkel weten hoe over de toepassing van ten zevende gewaakt wordt en hoe daarover bij onenigheid over beslist wordt.

De minister antwoordt dat de regering en het parlement zullen controleren dat rekening zal worden

gehouden met de respectieve bevoegdheden van de verschillende overheden.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey zou het nationale actieplan zo'n eerste oefening kunnen geweest zijn. Er is een coördinatie maar die is eigenlijk niet meer dan een compilatie. Het gaat niet om een perfect coherent en samenhangend geheel omdat de verschillende toeleveranciers van documenten niet allemaal even ver stonden. Vlaanderen zat al met een afgewerkt document: waarom zou daar iets moeten van teruggenomen worden in een nationaal compromis? Een synthese voor België was dan ook moeilijk van de Nationale Commissie te verwachten. Als er aan de Nationale Commissie een aantal dingen gemeenschappelijk worden voorgelegd, zal dat misschien minder moeilijk worden.

Uit het verslag van de regering blijkt dat de Vlaamse reflectiegroep blijft bestaan. Dat vindt mevrouw Merckx-Van Goey goed: het biedt de mogelijkheid om de kinderrechten op het Vlaamse niveau te blijven volgen. De spreker wijst er op dat Vlaanderen ook bevoegd is voor het buitenlandse en internationale beleid voor zijn eigen materies, dus ook voor jeugd en cultuur.

Mevrouw Merckx-Van Goey informeert verder naar het evenwicht tussen Nederlands- en Franstaligen binnen de stemgerechtigde leden van de Nationale Commissie. Ze vraagt ook naar de kostprijs van die commissie. Moet ze bekostigd worden met een programma op de begroting dat uitgetrokken was voor de Kinderrechtencoalitie? Ze begrijpt de opmerking van de Inspectie van Financiën niet goed, die stelt dat de goedkeuring van het ontwerp van decreet budgettair neutraal moest zijn. Vlaanderen moet 25 procent van het werkingsbudget voor zijn rekening nemen: dat is een bijkomende kost die het tot nu toe niet heeft moeten maken. Waar zit dan het verlies bij kinderrechten?

Het ontwerp van decreet is vergezeld van een kind-effectrapport (KER), maar mevrouw Merckx-Van Goey vindt de geraadpleegde bronnen nogal mager. Heeft men bijvoorbeeld de Kinderrechtencoalitie geconsulteerd? Bestaat daarover een specifiek document? Bijvoorbeeld over de opdrachten van de Nationale Commissie zou de Kinderrechtencoalitie wel eens een andere mening kunnen hebben. Naast het officiële vijfjaarlijkse verslag van België, waaraan Vlaanderen heeft meegewerkt, was er bijvoorbeeld nog een apart rapport van de Kinderrechtencoalitie

en de Kinderrechtencommissaris. Zal dat in de toekomst nog kunnen?

De *minister* antwoordt bevestigend.

In het KER staat dat geen wetenschappelijk onderzoek voorhanden is. De analyse van de verwachte impact op de levenssituatie van kinderen vindt mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* nogal lapidair. In dit document ziet ze niet welke inspanningen gedaan zijn om de verzuchtingen van kinderen en jongeren te betrekken in een advies over de structuur van de Nationale Commissie. Overigens beantwoorden de KER's, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de milieu-effectenrapporten (MER's), niet aan de verwachtingen van het Vlaams Parlement.

Mevrouw Merckx-Van Goey heeft niet de indruk dat er in het rapport alternatieven onderzocht zijn. Het bevat wel enkele bekommernissen, die het Vlaams Parlement tot de zijne moet maken: de bekommernis om het recht op toegang tot passende informatie. Het jaarverslag dat de Nationale Commissie moet geven is eigenlijk onvoldoende omdat er niet in een terugkoppeling naar de minderjarigen is voorzien. Hoe zal Vlaanderen naar de jongeren terugkoppelen? Dat kinderen in de commissie zullen zetelen, vindt mevrouw Merckx-Van Goey op dat vlak onvoldoende.

- Antwoord van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Minister *Bert Anciaux* antwoordt dat de Interministeriële Conferentie Kind en Jeugd momenteel wordt voorgezeten door minister Onkelinx omdat de bijeenkomsten tijdens deze regeerperiode uitsluitend hebben gehandeld over het jeugdsanctierecht. De Nationale Commissie is uitsluitend bevoegd in het kader van internationale verplichtingen voor kinderrechten en sluit geenszins alle andere besprekingen uit die te maken hebben met kinderrechten in dit parlement.

Er is geen sprake van een taalevenwicht omdat er geen enkele beslissing kan genomen worden zonder een totale consensus.

In 2006 gaat er 50.000 euro naar de Nationale Commissie. Niemand verliest daardoor omdat ook vanaf 2006 een aantal andere instrumenten bij jeugd in het algemeen, en niet uitsluitend bij kinderrechten – bij-

voorbeeld participatieprojecten – nu ook opengesteld zijn voor alle kinderrechtenorganisaties.

De minister is het eens met de bedenking van mevrouw Merckx-Van Goey over het betrekken van kinderen. De werking van de Nationale Commissie zal moeten geëvalueerd worden. Het is krachtens artikel 10 van het samenwerkingsakkoord in elk geval verplicht om kinderen structureel en aangepast te betrekken bij het werk van de commissie. In het vijfjaarlijkse rapport moet bovendien een overzicht worden gegeven van de inspanningen die hiertoe werden geleverd. Dat zou in theorie de terechte bezorgdheid van mevrouw Trees Merckx-Van Goey moeten opvangen maar dat kan alleen maar beoordeeld worden in functie van de werking van de Nationale Commissie. De minister zal er op toezien dat die commissie geen herfederalisering inhoudt van bevoegdheden inzake kinderrechten. Dat is helemaal niet de bedoeling. Het is enkel een nuttig instrument om te voldoen aan de internationale verplichtingen in het kader van kinderrechten.

3. Artikelsgewijze bespreking, stemming en eindstemming

De artikelen 1 tot 3 worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met tien stemmen.

Het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, wordt aangenomen met 7 stemmen bij drie onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Trees

Dany

MERCKX-VAN GOEY

VANDENBOSSCHE